

RO-EX
Björn Magnell
010-240 51 75
bjorn.magnell@msb.se

Uppföljning av kommunernas tillståndsprövning och tillsyn enligt LBE för 2020

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
2.1 Bakgrund	4
2.2 Syfte.....	4
2.3 Svarsfrekvens	4
2.4 Fortsatt uppföljning	4
3. Redovisning av enkätsvaren	5
3.1 Kommunernas resurser för hantering av LBE	5
3.1.1 Resurser hos kommuner och förbund.....	5
3.2 Tillstånd enligt LBE	5
3.2.1 Antal tillstånd	5
3.2.2 Vägledning vid tillståndsprövning	6
3.2.3 Avslag av tillståndsansökan	6
3.2.4 Vanliga brister i en tillståndsansökan	7
3.2.5 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen	8
3.2.6 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?	8
3.2.7 Överklagade tillståndsbeslut.....	8
3.2.8 Återkallade tillstånd under 2020	9
3.3 Tillsyn enligt LBE	9
3.3.1 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?	9
3.3.2 Antal genomförda tillsyner	10
3.3.3 Urval av tillsynsobjekt	10
3.3.4 Vägledning vid tillsyn	11
3.3.5 Utfärdade förelägganden och förbud	11
3.3.6 Brister vid tillsyn.....	12
3.3.7 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs	13
3.3.8 Tillsyn vid verksamheter som inte omfattas av tillståndskravet	13
3.4 Behov av kompetensutveckling i kommunerna	14
3.4.1 Kommunens behov av kompetensutveckling.....	14
3.5 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor.....	14
3.5.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud	14
3.5.2 Olycks- och tillbudsrapportering enligt 12 § FBE.....	15
3.5.3 Uppföljning av inträffade olyckor	15
3.6 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar	16
3.6.1 Brandfarliga varor.....	16
3.6.2 Explosiva varor	16
3.7 Aktuella frågor, brandfarliga varor	17
3.8 Aktuella frågor, explosiva varor	17
3.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar	18

1. Sammanfattning

MSB följer årligen upp hur kommunerna uppfyller sina uppgifter enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE. Till MSB:s uppföljning för året 2020 har 279 av landets 290 kommuner bidragit med underlag.

De flesta kommunerna har upprättat en plan för genomförandet av sin LBE-tillsyn. I vissa fall genomförs tillsynen samordnat med LSO-tillsynen eller efter den enskilde handläggarens bedömning. En del kommuner genomför platsbesök hos verksamhetsutövarna i samband med prövningen av nya tillstånd och anser att detta är tillräckligt. Några kommuner har svarat att man på grund av resursbrist inte genomför någon LBE-tillsyn.

Under 2020 har det skett en tydlig minskning av genomförda tillsyner inom LBE-området, vilket till stor del beror på den rådande Coronapandemin.

Den vanligaste bristen som kommunerna finner vid såväl tillståndsprovning som tillsyn är att utredningen om risker inte är tillfredställande. Detta gäller både hantering av brandfarliga och explosiva varor.

Angående behovet av kompetensutveckling och annat stöd från MSB svarar ungefär hälften av kommunerna att de har behov av vägledning gällande tillståndsprovning och tillsyn. Några uttrycker, mer specifikt, att de behöver kompetensutveckling gällande hantering av brandfarlig gas och brandreaktiva varor. Men, det område inom vilket kommunerna anser sig ha störst behov av kompetensutveckling är hantering av spräng- och tändmedel.

Den utveckling som oroar kommunerna mest när det gäller hantering av brandfarliga varor är bristande kompetens hos föreståndare och verksamheter. Gällande explosiva varor är det sprängningarna ute i samhället samt felaktig användning av fyrverkerier som oroar mest.

Från och med 2017 års rapportering så redovisas även föregående års resultat för ett flertal frågor.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska enligt 23 § lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE, samordna tillsynsmyndigheternas (kommunernas) verksamhet och hjälpa dem i deras arbete med tillsynen. Utifrån den uppgiften följer MSB årligen upp hur lagen om brandfarliga och explosiva varor efterlevs.

Tidigare fanns ett krav att kommunerna skulle rapportera till MSB om tillsynsverksamheten för det föregående kalenderåret. Senast en sådan rapportering följdes upp var 2009. Rapporteringskravet finns inte kvar. Denna sammanställning bygger på frivillig rapportering från kommunerna.

MSB genomför uppföljningen efter samråd med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

2.2 Syfte

Syftet med årsuppföljningen är att inhämta och sammanställa information om efterlevnaden av LBE. I första hand är det en uppföljning av kommunernas arbete, men till viss del ger uppföljningen även en överblick av situationen hos de tillståndspliktiga verksamheterna. Sammanställningen syftar främst till att inrikta MSB:s stöd och vägledning till kommunerna, men den kan även användas inom MSB som beslutsunderlag samt av de kommuner och förbund som så önskar.

2.3 Svarsfrekvens

För 2020 har totalt 279 kommuner av 290 lämnat svar som utgör underlaget för sammanställningen. Från enskilda kommuner har det inkommit 91 svar. 48 svar har lämnats av antingen räddningstjänstförbund, gemensamma nämnder eller från kommuner med civilrättsligt avtal med grannkommun. Bakom de 48 gemensamma svaren återfinns 188 kommuner.

2.4 Fortsatt uppföljning

MSB avser att genomföra uppföljningen årligen. Förhoppningen är att kommunerna även fortsatt vill bidra till underlaget.

3. Redovisning av enkätsvaren

3.1 Kommunernas resurser för hantering av LBE

3.1.1 Resurser hos kommuner och förbund

Kommunerna och förbunden har uppskattat hur mycket tid de ägnar åt tillståndsprovning och tillsyn inom LBE. Förutsättningarna ute i kommunerna skiljer sig åt på många vis. Komplexitet hos verksamheterna och antalet tillstånd som handläggs varierar stort. I en mindre kommun kan det handla om färre än tio tillstånd, medan man i ett större förbund har närmare 1500 gällande tillstånd.

Den minsta tid som en enskild kommun avsätter för tillståndsprovning och tillsyn enligt LBE är mindre än en arbetsdag. Den enskilda kommun som lägger mest tid för arbete inom LBE-området avsätter två årsarbetskrafter. Några kommuner har tagit stöd av närliggande förbund för delar av tillståndsprovning och tillsyn, exempelvis ärendehantering av explosiva varor.

För förbunden eller de gemensamma nämnderna är den minsta tid som avsätts för tillståndsprovning och tillsyn enligt LBE 0,1 årsarbetskraft. Ett par av de större förbunden lägger fem årsarbetskrafter på arbete inom LBE-området.

3.2 Tillstånd enligt LBE

3.2.1 Antal tillstånd

I tabell 1 redovisas hur många gällande tillstånd, enligt LBE, som finns hos kommunerna och hur många tillstånd som har utfärdats under aktuellt år. Inom parentes anges hur många kommuner som har lämnat uppgift om antal tillstånd respektive år.

	Antal tillstånd (antal svarande kommuner)					
	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Antal tillstånd, brandfarlig vara	20150 (274)	19349 (277)	20 632 (276)	19 468 (269)	21 192 (269)	19 469 (243)
Antal tillstånd, explosiv vara	3773 (274)	3574 (277)	3819 (276)	4098 (269)	4738 (269)	3411 (243)
Antal tillstånd, spräng- och tändmedel*	1133 (252)					
Utfärdade tillstånd 2020, brandfarlig vara	3131 (279)	3093 (277)	3136 (274)	3083 (270)	3156 (275)	3177 (247)
Utfärdade tillstånd 2020, explosiv vara	1068 (273)	937 (277)	978 (274)	1194 (270)	1153 (275)	1154 (247)
Utfärdade tillstånd 2020, spräng och tändmedel*	270 (254)					

Tabell 1, totala antalet utfärdade LBE-tillstånd samt antalet utfärdade tillstånd under 2020.

*Frågan om antal tillstånd för spräng- och tändmedel är ny för 2020.

3.2.2 Vägledning vid tillståndsprövning

Av de svarande kommunerna eller förbunden har 64 stycken sammanställt egna vägledningar för tillståndsprövningen.

Av enkätsvaren framgår att 57 kommuner eller förbund har behov av mer vägledning från MSB gällande tillståndsprövningen. Hälften av dessa önskar en övergripande vägledning om prövningsprocessen. Som motiv till detta anges en önskan om en mer likvärdig hantering av tillståndsprövningen kommuner emellan.

Följande önskemål/behov om vägledning kopplat till tillståndsprocessen återkommer i kommunernas svar:

- Juridiska aspekter på tillståndsprövningen
- Information och stöd för att uppnå samsyn och likartad bedömning i olika frågor mellan kommunerna
- Underlag som ska finnas i en tillståndsansökan för en viss typ av verksamhet.

Andra områden som kommunerna lyfter är:

- Kravnivå för godkänd kvalitet på riskutredningar
- Tillståndsprövning vid hantering av explosiva varor
- Godkännande av föreståndare - vilken kunskapsnivå krävs, hur en träff i belastningsregistren ska bedömas
- Explosionskyddsdocumentation

3.2.3 Avslag av tillståndsansökan

Under 2020 har 26 kommuner eller räddningstjänstförbund avslagit minst en tillståndsansökan.

De vanligaste orsakerna till avslag är:

- Bristfälliga ansökningar (begärda kompletteringar inkommer ej)
- Sökt mängd är inte tillståndspliktig
- Bristande riskutredningar
- Brist på kompetens
- För korta riskavstånd
- Aktsamhetskraven i 6§, LBE, uppfylls inte
- Olämplig sökande/föreståndare

3.2.4 Vanliga brister i en tillståndsansökan

Den mest förekommande bristen under 2020 för både brandfarliga och explosiva varor var precis som tidigare år utredning om risker. Diagram 1 visar de vanligaste bristerna i inkomna tillståndsansökningar för brandfarlig vara under 2020 och diagram 2 visar de vanligaste bristerna i inkomna tillståndsansökningar för explosiv vara under 2020.

Under punkten ”Annat” nämns brister vid förvaring både för brandfarlig och explosiv vara.

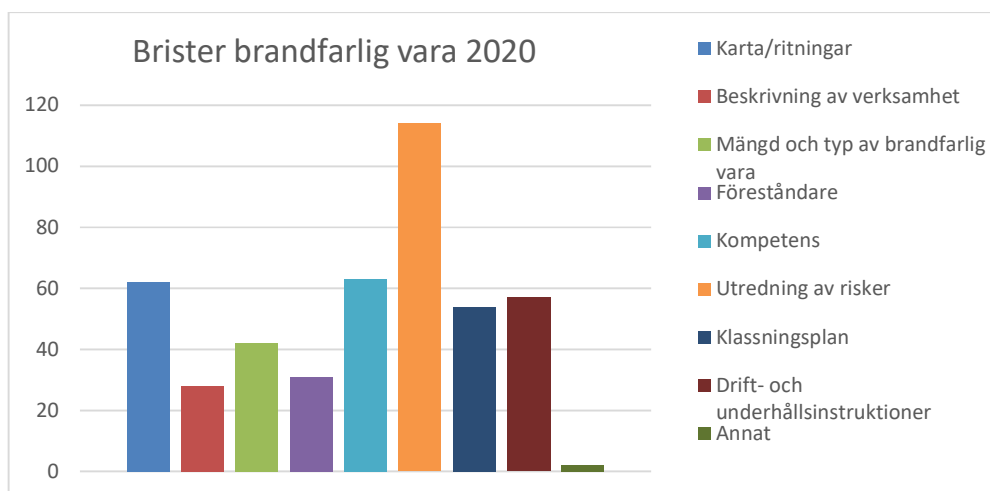

Diagram 1, vanliga brister i tillståndsansökningar för brandfarlig vara.

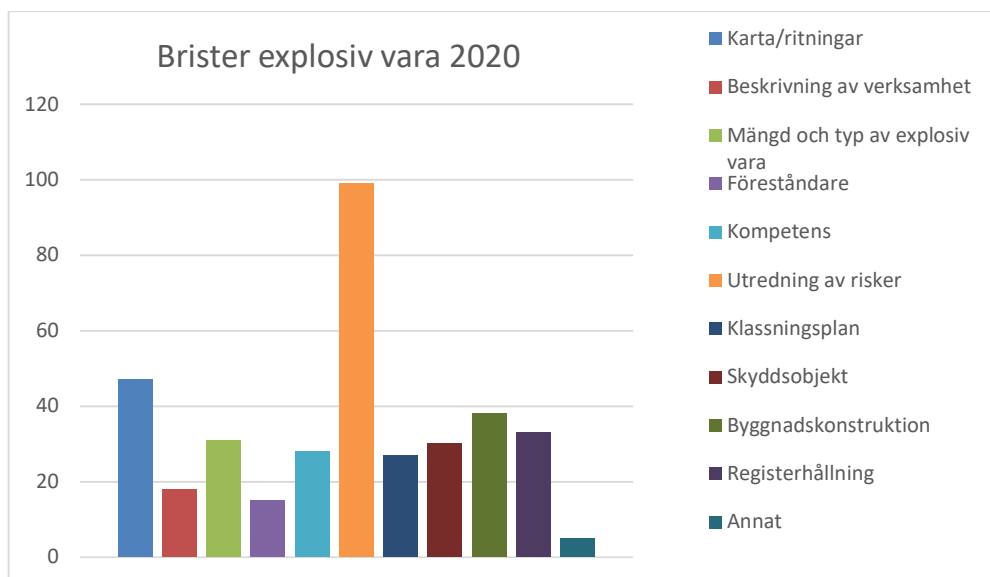

Diagram 2, vanliga brister i tillståndsansökningar för explosiv vara.

3.2.5 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen

Diagram 3 visar antalet genomförda platsbesök ute hos verksamheter i samband med tillståndsprövning under år 2020. Besöksfrekvensen i tillståndsärenden är ungefär densamma som tidigare år.

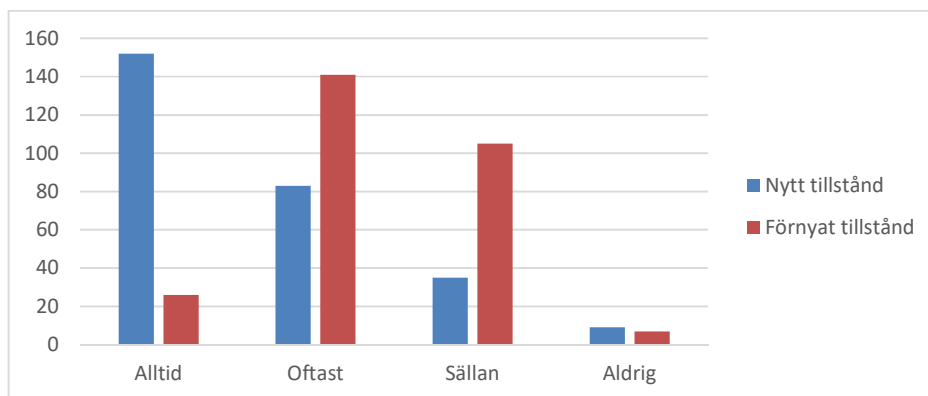

Diagram 3, besöksfrekvens i samband med tillståndsprövningen. Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

3.2.6 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?

I diagram 4 visas hur vanligt förekommande det var under år 2020 att avsyning villkorades i tillståndsbesluten. Avsyning villkorades oftare när en ny verksamhet tillståndsprövas för första gången.

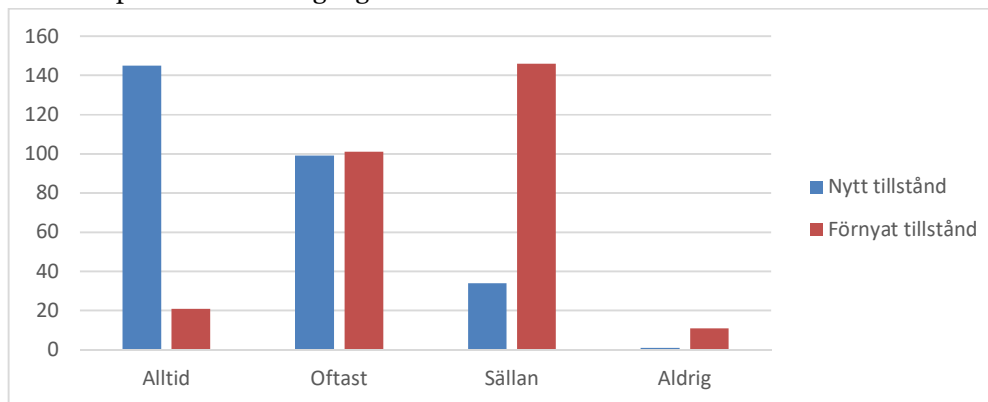

Diagram 4 visar hur ofta avsyning lades som ett villkor i ett tillståndsbeslut. Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

3.2.7 Överklagade tillståndsbeslut

Under 2020 var det tio tillståndsbeslut som överklagades hos de svarande kommunerna. Tabell 2 redovisar antalet överklagade tillståndsbeslut under perioden 2015-2020.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Överklagade tillståndsbeslut	10	10	10	1	1	6

Tabell 2, antal överklagade tillståndsbeslut.

3.2.8 Återkallade tillstånd under 2020

Under året återkallades sammanlagt 59 tillstånd av 13 kommuner eller förbund. Det vanligaste skälet till återkallande är att verksamheten upphört. Andra områden där det funnits brister som lett till återkallande var följande:

- Brister vid förvaring
- Brister vid annan hantering
- Överskriden mängd
- Villkor i tillstånd har inte uppfyllts
- Brister kopplat till föreståndare
- Ändrad verksamhet
- Ekonomiska orsaker (t ex konkurs)

I tabell 3 nedan finns antalet återkallade tillstånd under perioden 2015-2020.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Återkallade tillstånd	59	54	49	43	52	53

Tabell 3, antal återkallade tillstånd.

3.3 Tillsyn enligt LBE

3.3.1 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?

I diagram 5 redovisas hur många kommuner som har en tillsynsplan. Många av kommunerna har en tillsynsplan. De som inte har tillsynsplan grundar sin tillsyn på följande:

- Samordning med tillsynsplan LSO
- Bedömning från handläggaren

En del genomför inte tillsyn på grund av resursbrist.

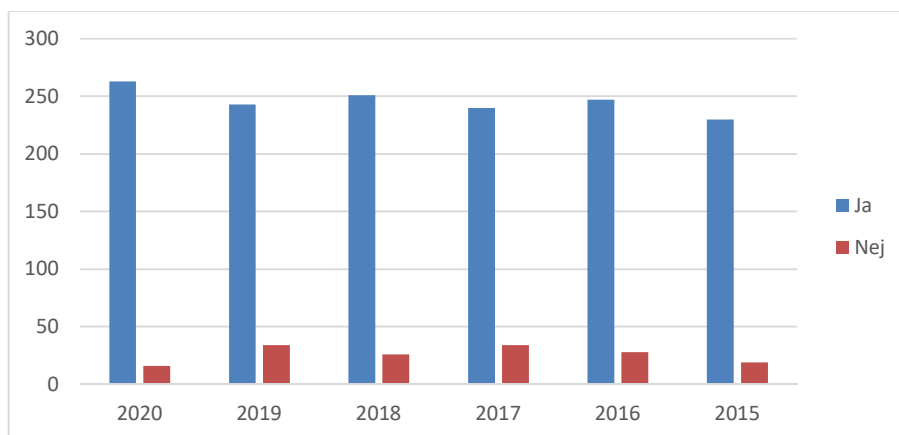

Diagram 5, kommuner med tillsynsplan. Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

3.3.2 Antal genomförda tillsyner

I tabell 4 visas antalet genomförda tillsyner för brandfarliga och explosiva varor under perioden 2015-2020. Antal tillsynsbesök både gällande brandfarliga och explosiva varor har minskat på grund av restriktioner kopplat till Covid-19.

I årets enkät har MSB ställt frågan om antalet tillsyner gällande hantering av spräng- och tändmedel. Nästan en tredjedel av tillsynerna gällande explosiv vara har haft denna inriktning.

En del kommuner och förbund har korta tillståndintervall. Eftersom platsbesök genomförs i samband med tillståndsärendena anser man att tillsyn inte behöver genomföras mellan besöken.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Antal tillsyner, brandfarlig vara	2095 (114*)	2513 (122*)	2439 (123*)	2720 (129*)	2929 (140*)	2712 (128*)
Antal tillsyner, explosiv vara	355 (77*)	468 (78*)	534 (84*)	617 (85*)	693 (99*)	577 (89*)
Antal tillsyner, spräng- och tändmedel	109	Ny parameter från och med 2020.				

Tabell 4, antal genomförda tillsyner.

*Antal kommuner eller förbund som har gjort tillsyn under året.

3.3.3 Urval av tillsynsobjekt

Diagram 6 och 7 visar på vilka grunder som kommunerna gör sitt urval av tillsynsobjekt för brandfarlig respektive explosiv vara.

Diagram 6, visar på vilken grunder kommunerna väljer ut tillsynsobjekt.

Diagram 7, visar på vilken grunder kommunerna väljer ut tillsynsobjekt.

3.3.4 Vägledning vid tillsyn

Av de svarande kommunerna eller förbunden har 64 sammanställt egna vägledningar för tillsyn.

Det är 73 kommuner eller förbund som anser att det finns ett behov av fler vägledningar från MSB som stöd för tillsynen. Flera saknar en "Tillsynshandbok – LBE" - liknande den för LSO - för samsyn i tillsynsfrågor kommunerna emellan. Andra förespråkar flera handböcker/checklistor riktade mot olika verksamheter. Bensinstationshandbokens mall för tillsyn nämns som ett bra exempel. Att handböckerna ska innehålla både tillståndsprövning och tillsyn är ett annat önskemål.

3.3.5 Utfärdade förelägganden och förbud

I tabell 5 redovisas antalet utfärdade föreläggande och förbud under åren 2015-2020. Där redovisas också antalet beslut med vite. Man kan konstatera att antalet föreläggande och förbud för brandfarlig vara är många fler under samtliga år som har redovisats. Detta kan dock förklaras med att antalet tillstånd som utfärdas för brandfarlig vara är betydligt fler än för explosiv vara, se kap 3.2.1.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Antal föreläggande eller förbud, brandfarlig vara	253	277	214	247	353	178
Antal föreläggande eller förbud, explosiv vara	23	10	22	31	15	8
Beslut med vite	8 (BV)	14 (BV)	5 (BV)	3 (BV)	2 (BV)	1 (BV)

Tabell 5, antal utfärdade föreläggande och förbud.

3.3.6 Brister vid tillsyn

Diagram 8 och 9 visar inom vilka områden brister upptäcks i samband med tillsyn av hantering av brandfarlig respektive explosiv vara. Brister i utredningen om risker är den mest förekommande bristen både för brandfarliga och explosiva varor.

Under punkten Annat för brandfarliga varor nämns exempelvis:

- Felaktig skyltning
- Felaktig förvaring
- Hänsyn tas inte till förändrade risker
- Bristfällig egenkontroll
- Felaktiga klassningsplaner

Under punkten Annat för explosiva varor nämns t.ex. felaktig skyltning.

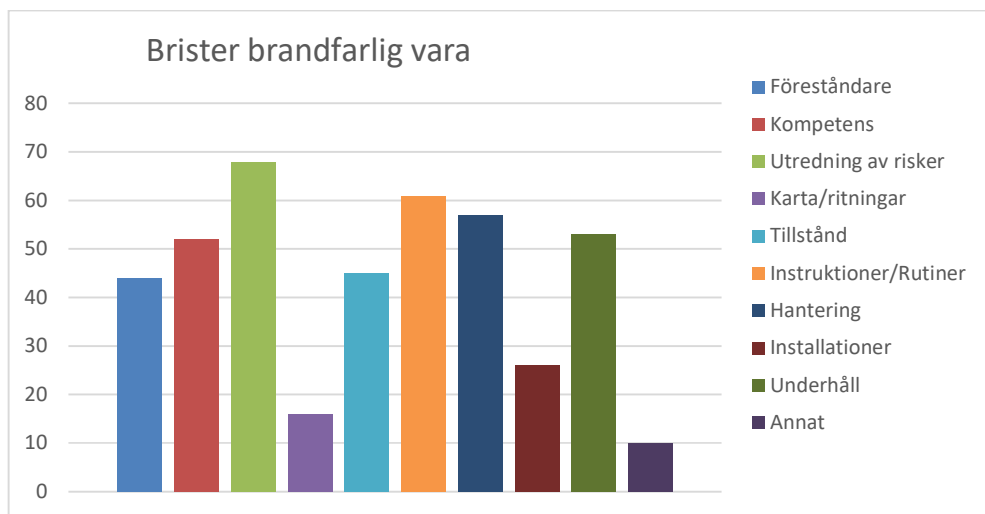

Diagram 8, brister vid tillsyn brandfarlig vara.

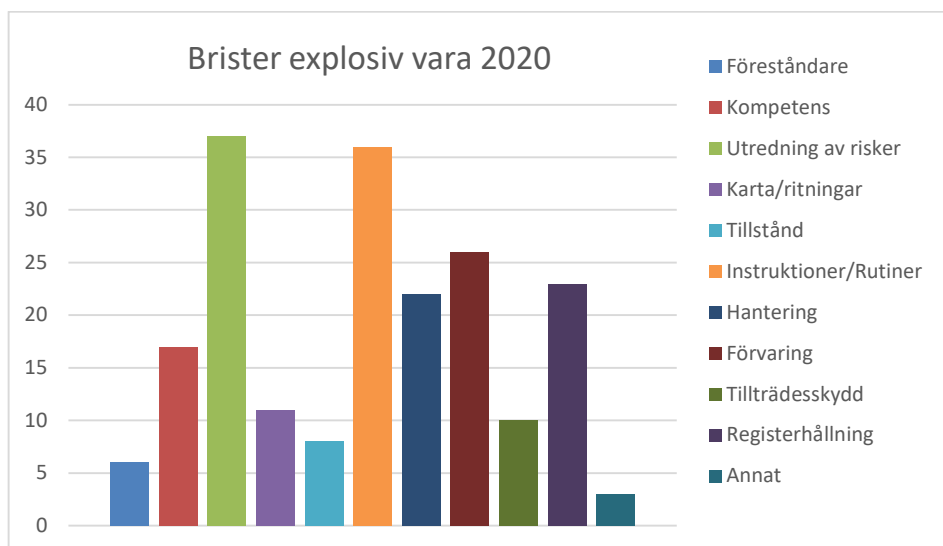

Diagram 9, brister vid tillsyn explosiv vara.

3.3.7 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs

Det finns tillståndspliktiga verksamheter, där några kommuner och förbund bestämt sig för att tillsyn inte behöver genomföras. Anledningen kan vara korta tillståndstider och då görs platsbesök i samband med ny prövning av tillstånden.

Andra kommuner genomför tillsyn på samtliga tillståndspliktiga verksamheter. Se resultatet i diagram 10 nedan.

De vanligaste verksamheterna där det inte görs tillsyn är:

- Verksamheter som endast hanterar s.k. stenspräckare
- Mindre verksamheter (restauranger, mindre industrier, privatpersoner)
- Verksamheter med kort tillståndstid. Platsbesök/avsyning görs vid tillståndsgivning.
- Verksamhet som hanterar explosiva varor (t ex endast användning och överföring)
- Verksamhet med dieseltankar
- Lantbruk

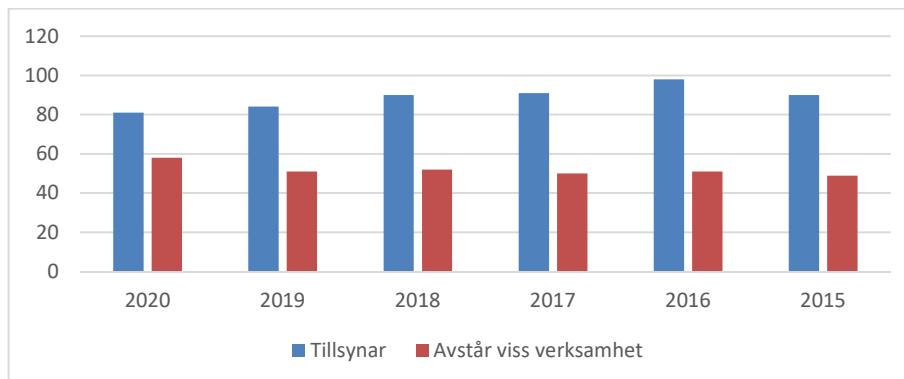

Diagram 10, antal kommuner/förbund som avstår att tillsyna viss verksamhet.

3.3.8 Tillsyn vid verksamheter som inte omfattas av tillståndskravet

Diagram 11 visar hur många kommuner eller förbund som svarat att de utfört eller inte utfört tillsyn på verksamheter som inte är tillståndspliktiga åren 2015-2020.

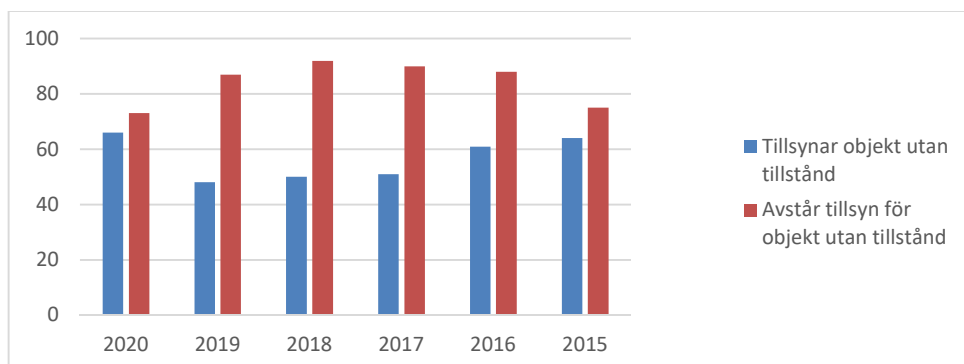

Diagram 11, antal kommuner/förbund som tillsynar icke tillståndspliktig verksamhet.

3.4 Behov av kompetensutveckling i kommunerna

3.4.1 Kommunens behov av kompetensutveckling

I diagram 12 redovisas kommuners behov av kompetensutveckling inom området brandfarliga och explosiva varor. Denna frågeställning är ny för 2020. Det är 127 av 139 kommuner eller förbund som anser sig ha ett behov av kompetensutveckling. Det område inom vilket kommunerna anser sig ha störst behov av kompetensutveckling är hantering av spräng- och tändmedel.

Under punkten Annat nämns bland annat:

- Vid nya föreskrifter eller handböcker önskas webbkurser, föreläsningar och/eller workshops som stöd.
- Tillsynsprocessen

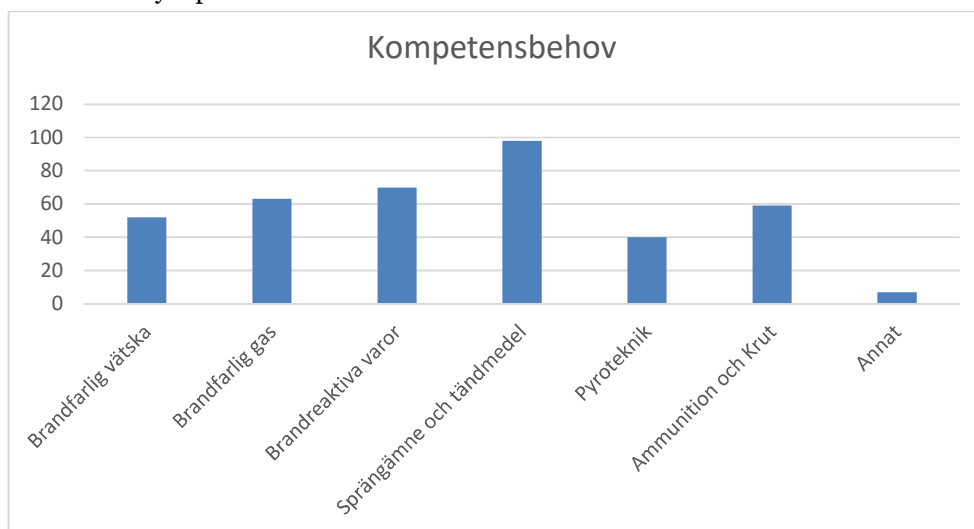

Diagram 12, behov av kompetensutveckling hos kommunen.

3.5 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor

3.5.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud

Diagram 13 visar hur många kommuner som har en rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud enligt 12§ FBE. Många kommuner saknar en rutin.

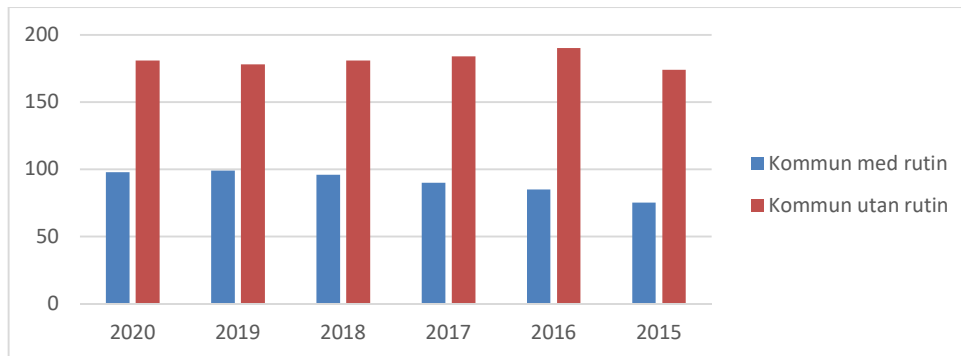

Diagram 13, antal kommuner med rutin för olycks- och tillbudsrapportering. Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

3.5.2 Olycks- och tillbudsrapportering enligt 12 § FBE

Tabell 6 visar inrapporterade olyckor och tillbud under perioden 2015-2020. Under 2020 har 37 olyckor/tillbud vid brandfarlig vara samt en olycka/tillbud vid explosiv vara rapporterats till kommunerna. I enkäten har frågan om olycks- och tillbudsrapportering, från och med 2020, delats upp i brandfarliga respektive explosiva varor.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Antal rapporterade olyckor/tillbud, brandfarlig vara	37					
Antal rapporterade olyckor/tillbud, explosiv vara	1					
Totalt antal inrapporterade olyckor/tillbud	38	36	29	33	43	57

Tabell 6, antal inrapporterade olyckor och tillbud.

3.5.3 Uppföljning av inträffade olyckor

Diagram 14 visar hur många kommuner som har en rutin för att följa upp de olyckor som anmäls enligt 12§ FBE. Det har skett en tydlig ökning av antalet kommuner som har en rutin för att följa upp olycks- och tillbudsrapportering jämfört med tidigare år.

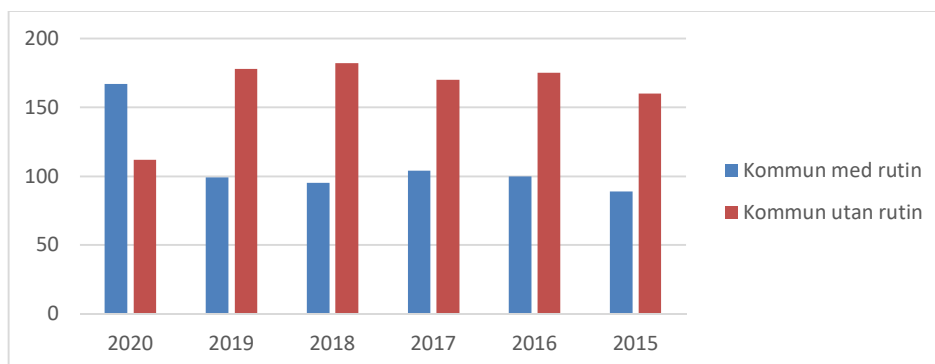

Diagram 14, antal kommuner med rutin för uppföljning av olyckor och tillbud. Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

3.6 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar

3.6.1 Brandfarliga varor

Det är 30 kommuner eller förbund som anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling inom brandfarlig vara. Det problemområde som de flesta oroar sig för är:

- Bristande kompetens hos föreståndare/verksamheter (särskilt på bensinstationer och restauranger)
- Låg kunskap om LBE hos de sökande verksamheterna

Andra områden som nämns i svaren är exempelvis:

- Språkförbistring
- Hantering av gas, främst gasol i restauranger
- Verksamheter som verkar utan tillstånd
- Verksamheter som inte bevakar när deras tillstånd löper ut
- Hantering av vätgas
- Otillåten hantering av brandfarliga varor

3.6.2 Explosiva varor

Det är 42 kommuner eller förbund som anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling gällande hanteringen av explosiva varor. Det som de flesta oroar sig för är:

- Kriminellas användning av explosiva varor.
- Obefintlig eller dålig kontroll av tillstånd vid försäljning av explosiva varor.
- Ogiltiga tillstånd. Användning av utgångna tillstånd, återkallade, indragna eller förfalskade tillstånd.
- Brister vid registerhållning
- Felaktig hantering av fyrverkerier och andra pyrotekniska varor.
 - Avsiktlig beskjutning med fyrverkerier mot allmänhet och blåljus personal.
 - Hantering av pyroteknik som leder till bränder, alternativt förstärker effekten hos en brand
 - Kompetensbrist hos personal vid försäljning av fyrverkerier. (Grossisterna tar "inget" ansvar.)
 - Näthandel och eventuell efterföljande illegal hantering.
 - Minderårigas användning av pyroteknik

Andra områden som nämns i svaren är bland annat:

- Låg kunskap om LBE (krångligt regelverk)
- Hantering av s.k. stenspräckare

3.7 Aktuella frågor, brandfarliga varor.

Covid-19 har påverkat arbetet för drygt 80 % av de kommuner och förbund som har besvarat enkäten. Antal ärenden kopplat till pandemin har genererat i snitt två extra ärenden per kommun. De flesta kommuner har haft 1-2 extra ärenden och maximalt antal extra ärenden uppgår till ca 30 stycken för en kommun.

Tillsynen ha minskats kraftigt under året på grund av pandemin. Vissa kommuner har valt att prioritera bort tillsynerna helt, medan andra har genomfört ett mindre antal tillsyner. Flera av kommunerna uppger även att de har genomfört digitala tillsyner.

Gashandboken och butikshandboken har mottagits väl av kommunerna. Ca 88 % av kommunerna tycker att handboken har varit ett bra stöd i sitt arbete. Av de 12 % som inte anser att handboken har varit ett stöd har några uppgett att de inte har haft ärenden som berört gas eller butiker.

Generella kommentarer är att handböckerna är lättlästa, informativa, och ett bra verktyg och komplement till föreskrifterna och att flera handböcker inom andra områden är välkommet. Räddningstjänsterna har informerat sina verksamheter om handböckerna och använts sig av dem själva i tillstånd- och tillsynsärenden.

3.8 Aktuella frågor, explosiva varor

Covid-19 har påverkat arbetet för drygt 40 % av de kommuner och förbund som har besvarat enkäten. Tillsynen har minskats kraftigt under året på grund av pandemin. Vissa kommuner har valt att prioritera bort tillsynerna helt, medan andra har genomfört ett mindre antal tillsyner. Platsbesök och avsyning vid tillståndsprövning har också minskat under året även om denna verksamhet har prioriterats mer än tillsynen.

Nästan hälften av kommunerna och förbunden tycker att tillsynsvägledningen om Sprängarbete har varit ett stöd för dem.

Den klart mest förekommande bristen vid tillsyn hos sprängentreprenörer är att registerhållningen uppvisar felaktigheter. Bristande kompetens hos verksamhet/föreståndare är också något som förekommer på flera ställen.

3.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar

I tabell 7 redovisas kommunernas kommentarer under punkten övrigt i oredigerad form.

Svaren är ungefärliga i enkäten.
Färdiga mallar för tillsyn på olika områden som man kan kopiera och använda.
Fortbildning, t.ex. vid ändrade föreskrifter el. liknande.
Vägledning och grunder vid tillsyner, detta är en betungande börda för en liten kommun att ta fram material för.
Gärna fler handböcker.
Ställ krav på kommunerna att tillse att kommunerna bedriver tillsynsverksamhet!
Utbildningar bör ha ett bäst före datum. Införa repetitionsutbildningar.
Kompetensutbildningar till den lilla kommunen. Vi jobbar med att söka hjälp hos grannkommuner då vi har få objekt, för att kunden ska få en likvärdig bedömning.
Tacksam för att MSB har tagit fasta på mina tidigare synpunkter i årsuppföljningen och återkopplat på ett föredömligt sätt.
Webb utbildningar som kan genomföras på hemmaplan.
Nej, det går redan nu att få kontakt och vägledning av MSB vid ev behov.
Krav på certifiering av föreståndare för att säkerställa kunskapsnivån och kvalitetssäkra dessa. Mera stöd och lathundar till mindre verksamheter då det oftast saknas riskutredningar från dessa typer ex. skolor, restauranger. Fler tillsynsstöd inte bara för bergsprängare.
Vi tar kontakt med respektive avdelning på MSB vid frågor vilket fungerar mycket bra.
Utbildningar i explosiv vara. De brister som upptäcktes var små och hann hanteras innan ett föreläggande meddelades.
Vissa av svaren på frågorna blir något missvisande då exempelvis en rutin finns inom explosivaområdet men inte inom brandfarligområden och ett bättre svarsalternativ hade varit "Delvis" i vissa fall.
MSB behöver fortlöpande utbilda i ny föreskrifter när dessa kommer ut. Tillsynsmallar för att skapa likvärdig hantering över hela landet. Utbilda i riskutredningar. Avstånd till skyddsobjekt enligt MSBFS 2019:1 kan halveras vid gott skydd. MSB har valt trotyl som räkneexempel. Räkneexempel för dynamit bör tillföras handboken då det är den vanligaste volymförvaringen
Utbildning föreståndare. Finns behov för att trycka på branschen med mer anläggningsspecifika föreståndarutbildningar. Dagens föreståndarutbildningar är (av till viss del naturliga skäl) väldigt generella för att passa den breda massan. Men förståelse för hur föreståndarna skall omvandla detta till en säker hantering inom den egna anläggningen brister ibland.
Vi önskar att MSB utökar de artiklar som omfattas av tillståndsplikt på samma sätt som gjordes med raketer med styrpinne. Syftet med vår önskan om utökad tillståndsplikt är att minimera de artiklar av typen airbombs och liknande som på ett enkelt sätt kan avfyras från handen. Vi önskar att MSB utfärdar ett PM med Polismyndigheten som mottagare där krav och straffpåföljd redovisas på ett tydligt sätt, vi upplever att Polismyndigheten har ett behov av ett sådant.

Se tidigare kommentarer om tillsynsstöd och mallar riskhantering.
Förkorta svarstiderna på våra tillståndsremisser där vi behöver stöd från MSB. Utökad stödet när det gäller det juridiska kring tillståndsprocessen LBE.
MSB bör arbeta för att det införs ett tillståndskrav för privatpersoner att hantera fyrverkerier. Man bör kunna visa upp ett giltigt tillstånd för att få lov att köpa och använda fyrverkerier. Vi har de senaste åren blivit beskjutna av fyrverkerier från den dag de börjar säljas i handeln runt nyår. Detta pågår fram till trettonhelgen sedan brukar det upphöra. Skolor, trapphus, balkonger utsätts ofta för sabotage med fyrverkeripjäser. Vi tror att ett tillståndskrav hade kunnat förbättra situationen.
Uppskattat att kunna använda MSB som stöd i vissa utrednings- och bedömningsfrågor.
Både vi och andra Räddningstjänster önskar att MSB skulle anordna konferenser, seminarier och kanske forum där vi kan träffas och utbyta erfarenheter. Idag finns en Brandfarlig vara konferens som är sådär (och oftast inte ens det). Den är inte riktad till Räddningstjänsten utan fokus är företag och damm. Vi vill ha en som har fokus på våra områden och det vi arbetar med. Gärna att ni sammankallar cheferna för förebyggande verksamheten till forum där vi kan prata erfarenheter, problematik och diskussioner kring olika teman. Finns hur mycket konferenser och utbildningar som helst inom operativa delen men för förebyggande verksamhet (bland annat brandfarlig vara) finns det en riktig konferens...vartannat år! Varför läggs just denna endast vartannat år? Förebyggandekonferensen är dessutom förlagd i Karlstad vilket medför att det är svårt för många att ta sig dit. Tycker att de större konferenserna borde ambulera mellan de större städerna så att alla får chansen. Det finns så många engagerade förebyggare i vårt land som behöver få inspiration och kunskap. Ska gnistan hållas vid liv måste man underhålla den!
Gärna nationella riktlinjer/checklinjer för tillsyn av brandfarliga/ Explosiva varor.
Mer av allt inom LBE! Utbildningar, vätskeföreskrifter, stöd, information om rättsfall. Likrikta tillsynsprocessen i Sverige - vi har ju trots allt en förvaltningslag. Samtidigt måste rättsväsendet få upp ögonen för, och i större utsträckning tillämpa LBE i ett brottsförebyggande syfte. Blev besviken då MSB styr så att elever som går sin SMO-utbildning och skall ut på sin långa LIA-period ENBART skall fokusera på LSO i deras förebyggande block. Det gick inte att "foga in LBE på något naturligt sätt" för eleverna under sin LIA-period. Det säger väl lite om hur prioriterat LBE har varit och fortfarande är jämfört med LSO. Detta går igenom i allt från utbildningar till nedmontering av LBE-föreskrifter ända tills de illegala sprängningarna kom på tal. Då först undrade alla varför vi inte gjorde några LBE-tillsyner. Nu när Tillsyn A skall infogas i SMO så är det ju ytterst anmärkningsvärt att kursplanen fortfarande inte nämner ett ord om LBE när eleverna skall ut på sin långa LIA hos räddningstjänsterna. Detta är inte annat än sorgligt. Skärpning MSB. Visa att ni tar LBE på allvar.
Borde upprättas nationellt register över giltiga tillstånd för explosiva varor. Detta för att enklare kunna övervaka verksamheter som saknar tillstånd. Blir en fördel för berörda myndigheter såsom Polis, Arbetsmiljöverket att se om verksamheter har ett giltigt tillstånd.
Utbildning av föreståndare mot specifika branscher.

Tabell 7, kommuners kommentarer under övrigt.